

Forslag

til

Lov om ændring af lov om dansk indfødsret

(Ændring af reglerne for fremmedkrigeres børns erhvervelse af statsborgerskab, vandelskrav for bipersoner, fortabelse af dansk indfødsret m.v.)

§ 1

I lov om dansk indfødsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1029 af 10. juli 2018, som ændret ved § 1 i lov nr. 1735 af 27. december 2018 og § 2 i lov nr. 173 af 27. februar 2019, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, indsættes efter "er dansk": "jf. dog stk. 2".

2. I § 1 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

"Stk. 2. Et barn født i et område omfattet af straffelovens § 114 j, stk. 3, erhverver ikke dansk indfødsret ved fødslen efter en forælder, hvis denne forælder uden tilladelse, og uden at indrejsen eller opholdet er led i udøvelse af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, er indrejst eller opholder sig i området."

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

3. I § 2, 1. pkt., indsættes efter "barn": "født inden den 1. juli 2014".

4. I § 5 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

"Stk. 2. Det er endvidere en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk indfødsret, at barnet opfylder det samme vandelskrav, som stilles over for den erklærende."

5. I § 6, stk. 2, indsættes efter "§ 5": ", stk. 1".

6. I § 6, stk. 2, indsættes efter 1. pkt. som nyt pkt.:

"Det er en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk indfødsret, at barnet opfylder det samme vandelskrav, som stilles over for den, der naturaliseres."

7. § 8, stk. 2, affattes således:

”Taber nogen sin indfødsret efter denne bestemmelse, kan også vedkommendes barn tabe indfødsretten, hvis barnet har erhvervet indfødsretten gennem vedkommende, medmindre barnet derved bliver statsløst.”

§ 2

I lov nr. 1496 af 23. december 2014 om ændring af lov om dansk indfødsret (Accept af dobbelt statsborgerskab og betaling af gebyr i sager om dansk indfødsret), som senest ændret ved § 3 i lov nr. 173 af 27. februar 2019, foretages følgende ændring:

1. I § 3, stk. 4, indsættes efter 2. pkt.:

”Det er endvidere en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk indfødsret, at barnet opfylder det samme vandelskrav, som stilles over for den erklærende.”

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. februar 2020

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 4 og § 2 finder ikke anvendelse på erklæringer, der er afgivet over for Statsforvaltningen eller Udlændinge- og Integrationsministeriet før lovens ikrafttræden. For sådanne erklæringer finder de hidtil gældende regler anvendelse.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Ændring af reglerne om erhvervelse af dansk statsborgerskab ved fødsel
 - 2.1. Gældende ret
 - 2.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
3. Vandelskrav for bipersoner
 - 3.1. Gældende ret
 - 3.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
4. Fortabelse – EU-Domstolens dom i sag C-221/17, Tjebbes
 - 4.1. Gældende ret
 - 4.2. EU-Domstolens dom i sagen C221/17 Tjebbes
 - 4.3. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
5. Forholdet til grundloven og internationale forpligtelser
 - 5.1. Ændring af reglerne om erhvervelse af dansk statsborgerskab ved fødsel
 - 5.1.1. Grundloven
 - 5.1.2. Europarådets konvention af 6. november 1997 om statsborgerret (statsborgerretskonventionen)
 - 5.1.3. FN's konvention af 1961 om begrænsning af statsløshed (statsløsekonventionen)
 - 5.1.4. FN's konvention af 1989 om barnets rettigheder (børnekonventionen)
 - 5.1.5. FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder
 - 5.1.6. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK)
 - 5.2. Vandelskrav for bipersoner
 - 5.2.1. Europarådets konvention af 6. november 1997 om statsborgerret (statsborgerretskonventionen)
 - 5.3. Fortabelse – EU-Domstolens dom i sag C-221/17, Tjebbes
 - 5.3.1. Europarådets konvention af 6. november 1997 om statsborgerret (statsborgerretskonventionen)
6. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
8. Administrative konsekvenser for borgere
9. Miljømæssige konsekvenser
10. Forholdet til EU-retten
11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
12. Sammenfattende skema

1. Indledning

Regeringen ønsker ikke, at børn, der fødes i de områder, hvor en terrororganisation er part i en væbnet konflikt, automatisk bliver danske statsborgere. Disse børn fødes af forældre, som har vendt Danmark og

de danske værdier ryggen, og børnene vokser ikke op under forhold, hvor det kan forventes, at der bliver skabt en samhørighed med Danmark og de danske værdier.

På denne baggrund foreslår regeringen med lovforslaget, at børn, der fødes i områder, hvor det er ulovligt at indrejse eller opholde sig, ikke automatisk får dansk statsborgerskab ved fødslen.

Der henvises til lovforslagets pkt. 2.2.

Regeringen ønsker ikke, at kriminelle børn af personer, der erklærer sig danske eller bliver naturaliserede, erhverver dansk statsborgerskab sammen med forælderen.

I dag stilles der ikke et vandelskrav til bipersoner til en person, der erhverver dansk statsborgerskab ved erklæring.

I naturalisationssager undtages kriminelle bipersoner efter fast praksis fra forælderen naturalisation ved en angivelse herom på lovforslaget om indfødsrets meddelelse.

Regeringen foreslår på den baggrund, at det ved lov fastsættes, at et barn kun erhverver dansk statsborgerskab med barnets forældre, hvis barnet opfylder det samme vandelskrav, som der stilles over for forælderen. Dette krav skal gælde både for børn af personer, der erhverver dansk statsborgerskab ved erklæring og for børn af personer, der bliver naturaliseret. Den foreslåede ændring for så vidt angår børn af personer, som naturaliseres, vil indebære, at vandelskravet administreres på samme måde som de øvrige forudsætninger, som bipersoner skal opfylde efter indfødsretsloven.

Der henvises til lovforslagets pkt. 3.

EU-Domstolen har den 12. marts 2019 afsagt en dom vedrørende nederlandske regler om fortabelse af statsborgerskab (EU-Domstolens dom i sag C-221/17, Tjebbes).

Dommen konkluderer bl.a., at medlemsstaternes nationale regler om fortabelse af statsborgerskab skal fortolkes i overensstemmelse med EU-retten, herunder reglerne om unionsborgerskabet. Det betyder, at behandlingen af ansøgninger om bevarelse af dansk indfødsret fra ansøgere, der ikke besidder et statsborgerskab i et andet EU-medlemsland, og som har udøvet en grænseoverskridende aktivitet, vil skulle underlægges en EU-retlig proportionalitetsvurdering.

Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse indebærer dommen, at ministeriet ved behandlingen af ansøgninger om bevis for bevarelse af dansk indfødsret vil skulle inddrage en række yderligere momenter med henblik på at foretage en individuel prøvelse af virkningerne i forhold til EU-retten af en fortabelse af dansk indfødsret og dermed unionsborgerskabet. Ministeriet vil således skulle foretage en vurdering af, om virkningerne i forhold til EU-retten af fortabelsen af unionsborgerskabet er proportionale med formålet med fortabelsen (dvs. hensynet til, at der består et reelt tilknytningsforhold mellem danske statsborgere og Danmark).

Udlændinge- og Integrationsministeriet har vurderet, at en efterlevelse af dommen vil kræve en ændring af bestemmelsen om fortabelse af dansk indfødsret i indfødsretslovens § 8.

Regeringen foreslår på den baggrund, at bestemmelsens ordlyd ændres således, at det fremgår af bestemmelsen, at børn ikke automatisk fortaber deres indfødsret, hvis forælderen fortaber sin indfødsret efter bestemmelsen, men at børn kan fortabe deres indfødsret. Det vil således være op til en konkret vurdering i den enkelte sag.

Der henvises til lovforslagets pkt. 4.

2. Ændring af reglerne om erhvervelse af dansk statsborgerskab ved fødsel

2.1. Gældende ret

Det følger af § 1, stk. 1, i indfødsretsloven, at et barn erhverver dansk indfødsret ved fødslen, hvis faderen, moderen eller medmoderen er dansk.

Indfødsretsloven § 1 blev ændret til den nuværende affattelse ved lov nr. 729 af 25. juni 2014 og trådte i kraft 1. juli 2014. Før ikrafttræden af denne lov erhvervede et barn født uden for ægteskab kun dansk indfødsret efter sin far, hvis barnet var født her i riget.

Det følger af indfødsretslovens § 2, at har et barn af en dansk far og en udenlandsk mor ikke erhvervet dansk indfødsret ved fødslen, erhverver barnet dansk indfødsret ved forældrenes indgåelse af ægteskab. Det er en forudsætning, at barnet på tidspunktet for ægteskabets indgåelse er ugift og under 18 år.

Indfødsretslovens § 2 har alene betydning for børn født før 1. juli 2014, idet et barn født 1. juli 2014 eller derefter af en dansk far vil have erhvervet dansk indfødsret fra fødslen, uanset om det er født i ægteskab og uanset om det er født her i landet.

Det følger af straffelovens § 114 j, stk. 1, at den, der har dansk indfødsret eller bopæl i den danske stat, og som uden tilladelse indrejser eller opholder sig i et område som nævnt i stk. 3, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år, jf. dog stk. 2. Det følger af stk. 2, at stk. 1 ikke gælder for indrejse og ophold som led i udøvelse af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv.

Det følger videre af straffelovens § 114 j, stk. 3, bl.a., at justitsministeren efter forhandling med udenrigsministeren og forsvarsministeren kan fastsætte regler om, at et område, hvor en gruppe eller sammenslutning som nævnt i § 114 e er part i en væbnet konflikt, skal være omfattet af stk. 1.

Det følger endelig af straffelovens § 114 j, stk. 4, at justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger til det, efter ansøgning tillader, at en person indrejser eller opholder sig i et område som nævnt i stk. 1, hvis indreisen eller opholdet har et anerkendelsesværdigt formål. En tilladelse kan omfatte en gruppe af personer, der er tilknyttet en bestemt virksomhed eller organisation m.v.

2.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Regeringen ønsker ikke, at børn, der fødes i de områder, hvor en terrororganisation er part i en væbnet konflikt, automatisk bliver danske statsborgere. Disse børn fødes af forældre, som har vendt Danmark og de danske værdier ryggen, og børnene vokser ikke op under forhold, hvor det kan forventes, at der bliver skabt en samhørighed med Danmark og de danske værdier.

På den baggrund foreslås en undtagelse til indfødsretslovens § 1, stk. 1, som vil medføre, at børn, der fødes i disse områder, som udgangspunkt ikke erhverver dansk indfødsret ved fødslen i de tilfælde, hvor forælderen uden tilladelse er indrejst eller opholder sig i et område omfattet af straffelovens indrejse- og opholdsforbud, jf. § 114 j, stk. 3. Undtagelsen vil ikke generelt påvirke børn født i udlandet af danske statsborgere, men vil være afgrænset til konfliktområderne.

Med den foreslåede undtagelse vil børn, der fremover fødes i disse områder, hvor der kræves tilladelse for at indrejse eller opholde sig i, ikke automatisk blive danske statsborgere efter deres danske forælder, når den danske forælder er indrejst eller opholder sig i området i strid med forbuddet.

Den foreslåede undtagelse til indfødsretslovens § 1, stk. 1, omfatter ikke børn, der fødes af forældre, der indrejser eller opholder sig i det pågældende område som led i udøvelse af dansk, udenlandsk eller international tjeneste eller hverv. Dette skal forstås i overensstemmelse med straffelovens § 114 j, stk. 2.

Hvis begge forældre til barnet er danske statsborgere, men kun den ene forælder er indrejst eller opholder sig uden tilladelse i et område med indrejse- og opholdsforbud, vil barnet blive dansk efter den anden forælder.

Det vil alene være børn født efter lovens ikrafttrædelse, der ikke automatisk erhverver dansk indfødsret efter den foreslåede bestemmelse.

Bestemmelsen vil endvidere følge straffelovens § 114 j, stk. 3, således at ændringer i, hvilke områder der omfattes af indrejse- og opholdsforbuddet, medfører ændring i, hvilke børn der automatisk erhverver dansk indfødsret. Det afgørende for barnets erhvervelse af dansk indfødsret er således, hvilke områder der på tidspunktet for barnets fødsel er omfattet af indrejse- og opholdsforbuddet efter straffeloven.

Det forudsættes endvidere, at for de børn, der fødes og bliver omfattet af den foreslåede undtagelse til indfødsretslovens § 1, og som på den baggrund fødes statsløse, vil statsløsekonventionens artikel 1, stk. 4, og artikel 4, stk. 1, skulle iagttages, hvis de pågældende søger om dansk indfødsret. Der henvises til afsnit 6.1.3.

Hertil kommer, at der efter statsborgerretskonventionen er en generel forpligtelse til at lette erhvervelsen af indfødsret for bl.a. børn af forældre, hvoraf den ene er i besiddelse af statsborgerret i landet, uanset om de er statsløse eller ej, se afsnit 6.1.2. Der findes allerede en lempet adgang for naturalisation for ansøgere af dansk afstamning. Det følger således af § 13 i cirkulæreskrivelse nr. 9779 af 14. september 2018 om naturalisation, at for bl.a. personer af dansk afstamning kan de almindelige opholdskrav lempes. Det følger

videre af bilag 1, pkt. 4, til cirkulæreskrivelsen, at ansøgere af dansk afstamning kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse efter 2 års uafbrudt ophold her i landet, hvis den ene eller begge ansøgerens forældre var danske statsborgere ved fødslen, ansøgeren er indrejst her til landet inden det fyldte 20. år, og ansøgeren er fyldt 18 år ved ansøgningens indgivelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 1 og 2, samt bemærkningerne hertil.

Det foreslås endvidere, at indfødsretslovens § 2, 1. pkt., ændres således, at det alene er børn født inden den 1. juli 2014, der vil kunne erhverve dansk indfødsret i medfør af bestemmelsen ved forældrenes efterfølgende indgåelse af ægteskab.

Det vil herved undgås, at de børn, regeringen ikke ønsker opnår dansk indfødsret ved fødslen, opnår dansk indfødsret ved forældrenes efterfølgende indgåelse af ægteskab, i tilfælde hvor barnet har en dansk far og en udenlandsk mor.

Forud for den 1. juli 2014 erhvervede et barn født uden for ægteskab, hvor kun faren var dansk, alene dansk indfødsret, hvis barnet var født her i landet. Børn født i udlandet blev således ikke danske statsborgere. For børn født den 1. juli 2014 eller senere, og som ikke er født i et område omfattet af den foreslåede undtagelse, vil det ikke have betydning, at der indføres en skæringsdato for anvendelsen af § 2, idet disse børn vil have erhvervet dansk indfødsret ved fødslen, uanset om de er født i eller uden for ægteskab og i eller uden for Danmark.

Den foreslåede ændring til indfødsretslovens § 2, 1. pkt., vil derimod få betydning for børn, der er født af en dansk far og udenlandsk mor, og som på grund af den foreslåede undtagelse til § 1, stk. 1, i indfødsretsloven ikke erhverver dansk indfødsret ved fødslen. Disse børn vil således ikke opnå dansk indfødsret, selvom forældrene efterfølgende indgår ægteskab.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 3, samt bemærkningerne hertil.

3. Vandelskrav for bipersoner

3.1. Gældende ret

3.1.1. Grundlovens § 44

Efter grundlovens § 44, stk. 1, kan ingen udlænding få dansk statsborgerskab uden ved lov (naturalisation). Bestemmelsen indebærer et delegationsforbud, og det kan således ikke overlades til administrative myndigheder eller domstolene at træffe afgørelse om tildeling af dansk statsborgerskab til udenlandske statsborgere og statsløse personer.

Grundlovens § 44, stk. 1, er ikke til hinder for, at der ved lov fastsættes bestemmelser om, at dansk statsborgerskab automatisk opnås, når visse faste kendsgerninger er til stede. Således er der f.eks. i den

gældende indfødsretslov fastsat regler om, i hvilke tilfælde dansk statsborgerskab erhverves ved fødslen, jf. § 1, ved forældrenes efterfølgende indgåelse af ægteskab, jf. § 2, og ved adoption, jf. § 2 A.

Grundlovens § 44, stk. 1, anses heller ikke for at være til hinder for fastsættelse af bestemmelser om, at udlændinge kan erhverve dansk statsborgerskab ved at erklære, at nogle bestemte i loven fastsatte betingelser er opfyldt. Sådanne bestemmelser om erhvervelse af dansk statsborgerskab ved afgivelse af erklæring fremgår af henholdsvis indfødsretslovens §§ 3 og 4 og § 3 i lov nr. 1496 af 23. december 2014 om ændring af lov om dansk indfødsret (Accept af dobbelt statsborgerskab og betaling af gebyr i sager om dansk indfødsret). Der henvises til pkt. 3.1.2. nedenfor.

Myndighederne træffer således ikke afgørelse om tildeling af dansk statsborgerskab, men har blot til opgave at konstatere, at den pågældende opfylder de betingelser, som er fastsat i loven.

Hvis betingelserne for at afgive erklæring ikke er til stede, kan dansk statsborgerskab kun tildeles ved, at den pågældende optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Lovforslag om indfødsrets meddelelse fremsættes i praksis to gange årligt af udlændinge- og integrationsministeren. Udformningen af lovforslagene sker på baggrund af retningslinjer fastlagt i en politisk aftale. Ved aftalen tilkendegiver et flertal i Folketinget, hvilke betingelser personer, der optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, skal opfylde.

I den forbindelse fastlægger partierne sædvanligvis også, under hvilke betingelser sager vil skulle forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der i den enkelte sag bør meddeles dispensation fra de almindelige naturalisationsbestemmelser, som ansøgeren ikke måtte opfylde. Den pågældende vil i givet fald blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Personer, der er optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, vil således enten opfylde kravene i den gældende politiske aftale eller være meddelt dispensation af Folketingets Indfødsretsudvalg.

De gældende retningslinjer er fastlagt i aftale af 29. juni 2018 om indfødsret, jf. cirkulæreskrivelse nr. 9779 af 14. september 2018 om naturalisation.

3.1.2. De gældende erklæringsbestemmelser

3.1.2.1. Erklæringsbestemmelser i indfødsretsloven

De gældende bestemmelser i indfødsretsloven om erhvervelse af dansk statsborgerskab ved afgivelse af erklæring fremgår af lovens §§ 3 og 4, hvorefter nordiske statsborgere og tidligere danske statsborgere under visse betingelser kan erhverve dansk statsborgerskab ved afgivelse af erklæring herom.

Efter indfødsretslovens § 3, stk. 1, erhverver den, der er statsborger i Finland, Island, Norge eller Sverige og opfylder betingelserne i bestemmelsens stk. 2 eller 3, dansk statsborgerskab ved at afgive skriftlig erklæring

herom over for Udlændinge- og Integrationsministeriet, Rigsombudsmanden på Færøerne eller Rigsombudsmanden i Grønland.

Efter indfødsretslovens § 3, stk. 2, kan erklæring afgives af personer, der er fyldt 18 år, men endnu ikke 23 år, på erklæringstidspunktet har bopæl her i riget, har haft bopæl her i riget i sammenlagt mindst 10 år, heraf sammenlagt mindst 5 år inden for de sidste 6 år, er ustraffede og ikke er idømt foranstaltninger efter straffelovens kapitel 9 og ikke er sigtede for en straffelovsovertrædelse. I denne forbindelse sidestilles bopæl i et andet nordisk land med bopæl her i riget, dog kun i det omfang bopælstiden i det andet nordiske land ligger mindst 5 år forud for erklæringens afgivelse og før den erklærendes fyldte 16. år, jf. § 3, stk. 4.

Det følger endvidere af indfødsretslovens § 3, stk. 3, at erklæring kan afgives af personer, der har erhvervet statsborgerret i Finland, Island, Norge eller Sverige på anden måde end ved naturalisation, er fyldt 18 år, har haft bopæl her i riget i de sidste 7 år og ikke i løbet af denne tid er idømt frihedsstraf eller foranstaltning, der kan ligestilles med frihedsstraf.

Efter indfødsretslovens § 3, stk. 5, kan personer, som på grund af en sigtelse for en lovovertrædelse ikke kan erhverve dansk statsborgerskab ved erklæring, jf. § 3, stk. 2, afgive ny erklæring inden for 1 år efter, at der er truffet endelig afgørelse i sagen, selv om den pågældende forinden er fyldt 23 år, hvis den pågældende ikke findes skyldig i lovovertrædelsen.

Det følger af indfødsretslovens § 4, stk. 1, at har nogen, som ved fødslen har erhvervet dansk indfødsret, og som har boet her i riget indtil det fyldte 18. år, mistet indfødsretten, generhverver han, hvis han har haft bopæl her i de sidste 2 år, indfødsretten ved at afgive skriftlig erklæring herom over for Udlændinge- og Integrationsministeriet, Rigsombudsmanden på Færøerne eller Rigsombudsmanden i Grønland. For så vidt angår kravet i § 4, stk. 1, om, at den erklærende skal have boet her i riget indtil det fyldte 18. år, ligestilles bopæl i et andet nordisk land indtil det fyldte 12. år med bopæl her i riget, jf. § 4, stk. 3.

Det følger endvidere af indfødsretslovens § 4, stk. 2, at den, der har mistet dansk indfødsret og derefter vedblivende har været statsborger i et nordisk land, generhverver indfødsretten, når han efter at have taget bopæl her i riget over for Udlændinge- og Integrationsministeriet, Rigsombudsmanden på Færøerne eller Rigsombudsmanden i Grønland afgiver skriftlig erklæring herom.

3.1.2.2. Erklæringsbestemmelser i lov om dobbelt statsborgerskab

I lov nr. 1496 af 23. december 2014 om ændring af lov om dansk indfødsret (Accept af dobbelt statsborgerskab og betaling af gebyr i sager om dansk indfødsret) blev der i tilknytning til indførelsen af fuld adgang til dobbelt statsborgerskab etableret to tidsbegrænsede overgangsordninger, hvorefter visse tidligere danske statsborgere og visse personer, der er optaget på en lov om indfødsrets meddelelse med krav om løsning, kan erhverve dansk indfødsret ved at afgive en skriftlig erklæring herom over for Udlændinge- og Integrationsministeriet, jf. lovens §§ 3 og 4.

Det følger af § 3, stk. 1, i lov nr. 1496 af 23. december 2014 om ændring af lov om dansk indfødsret (Accept af dobbelt statsborgerskab og betaling af gebyr i sager om dansk indfødsret), at tidligere danske

statsborgere, der har fortabt deres danske indfødsret i medfør af § 7 i indfødsretsloven og opfylder betingelserne i § 3, stk. 2 og 3, i lov om dobbelt statsborgerskab, erhverver dansk indfødsret ved inden for 5 år fra lovens ikrafttræden over for Udlændinge- og Integrationsministeriet at afgive skriftlig erklæring herom.

Ifølge § 3, stk. 2, i lov nr. 1496 af 23. december 2014 om ændring af lov om dansk indfødsret (Accept af dobbelt statsborgerskab og betaling af gebyr i sager om dansk indfødsret) kan erklæring efter stk. 1 afgives af tidligere danske statsborgere, der ikke er idømt en ubetinget frihedsstraf i perioden mellem fortabelsen af det danske statsborgerskab og afgivelse af erklæring.

For tidligere danske statsborgere over 22 år, der er født i udlandet, er det i tilfælde, hvor der ikke ved det fyldte 22. år er truffet afgørelse i medfør af § 8 i indfødsretsloven, endvidere en betingelse, at de pågældende inden det fyldte 22. år har haft bopæl her i riget eller har haft ophold her i riget af sammenlagt mindst 1 års varighed, jf. § 3, stk. 3, i lov nr. 1496 af 23. december 2014 om ændring af lov om dansk indfødsret (Accept af dobbelt statsborgerskab og betaling af gebyr i sager om dansk indfødsret). Adgangen til at erhverve dansk statsborgerskab ved erklæring efter denne bestemmelse udløber den 31. august 2020.

Det følger endvidere af § 4 i lov nr. 1496 af 23. december 2014 om ændring af lov om dansk indfødsret (Accept af dobbelt statsborgerskab og betaling af gebyr i sager om dansk indfødsret), at personer, der er optaget på lov nr. 1224 af 18. december 2012 om indfødsrets meddelelse eller senere love om indfødsrets meddelelse med krav om løsning fra statsborgerretlige forhold til fremmede stater, og som ikke er blevet løst, erhverver dansk indfødsret ved inden for 2 år fra lovens ikrafttræden over for Statsforvaltningen at afgive skriftlig erklæring herom. Adgangen til at erhverve dansk statsborgerskab ved at afgive erklæring efter denne bestemmelse er udløbet.

3.1.3. Børns erhvervelse af statsborgerskab som bipersoner i erklærings- og naturalisationsager

Erhverver en person dansk statsborgerskab, omfatter statsborgerskabet i visse tilfælde også den pågældendes børn, herunder adoptivbørn.

Det følger således af indfødsretslovens § 5, stk. 1, at hvis en person erhverver indfødsret ved afgivelse af erklæring i medfør af §§ 3 eller 4, tilkommer indfødsretten også den pågældendes barn, herunder adoptivbarn, medmindre det udtrykkeligt er angivet, at et barn ikke skal være omfattet af erhvervelsen af indfødsret. Det er en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk indfødsret, at den erklærende har del i forældremyndigheden over barnet, og at barnet er ugift, under 18 år og bosat her i riget. Er barnet undergivet fælles forældremyndighed, skal den anden forældremyndighedsindehaver meddele samtykke til, at barnet erhverver indfødsret med den erklærende. For et adoptivbarn er det tillige en betingelse, at adoptionen har gyldighed efter dansk ret.

Det følger endvidere af indfødsretslovens § 6, stk. 2, om naturalisation, at reglerne i indfødsretslovens § 5 tilsvarende finder anvendelse, hvis den, der naturaliseres, har børn, herunder adoptivbørn.

Herudover følger det af § 3, stk. 4, i lov nr. 1496 af 23. december 2014 om ændring af lov om dansk indfødsret (Accept af dobbelt statsborgerskab og betaling af gebyr i sager om dansk indfødsret), at indfødsretten, hvis en tidligere dansk statsborger erhverver indfødsret ved afgivelse af erklæring i medfør af § 3, stk. 1, også tilkommer den pågældendes barn, herunder adoptivbarn, medmindre det udtrykkeligt er angivet, at et barn ikke skal være omfattet af erhvervelsen af indfødsret. Det er en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk indfødsret efter bestemmelsen, at den erklærende har del i forældremyndigheden over barnet, og at barnet er ugift og under 18 år. Er barnet undergivet fælles forældremyndighed, skal den anden forældremyndighedsindehaver meddele samtykke til, at barnet erhverver indfødsret med den erklærende. For et adoptivbarn er det tillige en betingelse, at adoptionen har gyldighed efter dansk ret.

De angivne forudsætninger for erhvervelse af statsborgerskab som biperson skal være opfyldt på tidspunktet for forælderenes erhvervelse af statsborgerskab.

På denne baggrund vil et barn, som på tidspunktet for forælderenes erhvervelse af dansk statsborgerskab ikke opfylder betingelserne oplyst i indfødsretslovens § 5 eller § 3, stk. 4, i lov nr. 1496 af 23. december 2014 om ændring af lov om dansk indfødsret (Accept af dobbelt statsborgerskab og betaling af gebyr i sager om dansk indfødsret), ikke blive dansk sammen med forælderen. Dette gælder uanset, at barnet ikke måtte være udtrykkeligt undtaget fra forælderenes erhvervelse ved en angivelse herom i forbindelse med erklæringen eller på lovforslaget om indfødsrets meddelelse.

Et barn til en forælder, som er optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, som fylder 18 år under lovforslagets behandling, vil efter fast praksis således ikke blive undtaget fra forælderenes naturalisation ved en angivelse herom på lovforslaget om indfødsrets meddelelse. Dette barn vil ikke være omfattet af forælderenes naturalisation, da barnet ikke opfylder alderskravet. Det samme vil være tilfældet, hvis der ikke foreligger samtykke fra den anden forældremyndighedsindehaver, den forælder, som naturaliseres, ikke har forældremyndighed over barnet, barnet er gift, barnet ikke er bosat her i landet, eller barnet ikke har lovligt ophold her i landet.

Der findes i den gældende lovgivning vedrørende erklæring om dansk statsborgerskab ikke et lovkrav om, at bipersoner ikke må have begået kriminalitet som forudsætning for, at bipersonen erhverver dansk statsborgerskab med forælderen.

Ved udarbejdelse af lovforslag om indfødsrets meddelelse, stilles der efter Udlændinge- og Integrationsministeriets praksis et krav om, at bipersoner ikke må have begået de former for kriminalitet, som almindeligvis udløser karenstid, eller som helt udelukker en ansøger om dansk statsborgerskab fra at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse (vandelskravet). Kravet om vandel for bipersoner i naturalisationssager praktiseres på baggrund af indfødsretslovens § 6, stk. 3, og en tilkendegivelse fra Folketingets Indfødsretsudvalg fra 1997 om, at bipersoner, der er sigtede eller straffet af betydning for naturalisationssagen, skal undtages fra lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Ved lov nr. 1562 af 13. december 2016 blev § 6, stk. 3, indsat i indfødsretsloven. Det følger af bestemmelsen, at indfødsretsloven § 6, stk. 2, ikke finder anvendelse, hvis et barn, herunder adoptivbarn,

ved lov undtages fra en forælders naturalisation. Loven trådte i kraft den 1. januar 2017. Ifølge bemærkninger, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 12 som fremsat, afsnit 2.1.3, blev bestemmelsen i indfødsretslovens § 6, stk. 3, indsat for at lovfæste den praksis, som Folketingets Indfødsretsudvalg i 1997 besluttede skulle gælde for bipersoner, der er sigtede eller straffet af betydning for naturalisationssagen. Ud fra retssikkerhedsmæssige overvejelser fandt man det hensigtsmæssigt, at det blev lovfæstet, at børn ved lov kan undtages en forælders naturalisation og således ikke erhverver dansk statsborgerskab, uanset at forudsætningerne i indfødsretsloven var opfyldt for at erhverve dansk statsborgerskab som biperson til en forælder.

Lovændringen indebar, at hvor et barn ikke er angivet i lovforslag om indfødsrets meddelelse som undtaget, selvom barnet burde være blevet undtaget på grund af kriminalitet eller efter forælders ønske, vil barnet være omfattet af forælders naturalisation og dermed erhverve dansk statsborgerskab som biperson – uanset at en eventuel manglende undtagelse skyldes fejl i forbindelse med behandlingen af lovforslaget eller ukendskab til kriminalitet.

3.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Med lovforslaget indføres et vandelskrav for bipersoner til personer, der erhverver dansk statsborgerskab ved erklæring.

Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse er det uhensigtsmæssigt, at der ikke eksisterer et vandelskrav for bipersoner til personer, der erhverver dansk statsborgerskab ved erklæring, og at kriminelle børn derved kan blive danske statsborgere.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder det mest hensigtsmæssigt, at børn skal opfylde det samme vandelskrav som forælderen, ligesom det i dag er tilfældet i naturalisationssagerne. Lovforslaget gennemfører således et princip om, at børn skal opfylde det samme vandelskrav som forælderen, hvis barnet skal erhverve dansk statsborgerskab som biperson.

Endvidere finder Udlændinge- og Integrationsministeriet det uhensigtsmæssigt, at vandelskravet i naturalisationssager vedrørende bipersoner ikke administreres som de øvrige betingelser, som stilles til bipersoner, og at det på denne baggrund er en forudsætning for undtagelse af det pågældende barn, at det angives i lovforslaget, som forælderen anføres i.

Den foreslåede ændring af indfødsretsloven vil medføre, at en biperson ikke bliver dansk, hvis vedkommende ikke opfylder det samme vandelskrav, som der stilles til forælderen. Der vil ikke længere være et krav om, at bipersonen udtrykkeligt skal være undtaget i et lovforslag om indfødsrets meddelelse for ikke at erhverve dansk statsborgerskab sammen med sin forælder i de tilfælde, hvor bipersonen ikke opfylder vandelskravet. Denne ændring skal ses i lyset af den særlige ordning med en biperson, som følger hovedpersonens ansøgning om naturalisation, og som således skal opfylde betingelserne i indfødsretsloven på tidspunktet for hovedpersonens erhvervelse af statsborgerskab. Fremover vil vandelskravet for bipersoner i naturalisationssager blive administreret i overensstemmelse med de øvrige forudsætninger, som fremgår af § 5 i indfødsretsloven.

Den foreslåede ændring vil medføre, at Udlændinge- og Integrationsministeriet fremadrettet ikke længere vil undtage bipersoner fra deres forældres naturalisation ved at angive dette på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, medmindre en forælder eksempelvis har tilkendegivet, at et barn ikke skal være omfattet af naturalisationen. Den nuværende praksis ved udarbejdelse af lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvorved barnet i lovforslaget angives som undtaget naturalisationen, hvis barnet har begået kriminalitet, vil således ikke blive videreført.

Fremover vil Udlændinge- og Integrationsministeriet ved udarbejdelsen af lovforslag om indfødsrets meddelelse i bemærkningerne til lovforslaget anføre, efter hvilken cirkulæreskrivelse de enkelte ansøgers sager er behandlet efter og hvilket vandelskrav, de har skullet opfylde for at blive optaget på det pågældende lovforslag.

Det bemærkes i øvrigt, at et barn, der ikke automatisk erhverver dansk indfødsret som biperson til en forælder, ikke er udelukket fra at erhverve dansk indfødsret. I visse situationer har børn selv mulighed for at søge dansk indfødsret som hovedpersoner, og barnet vil endvidere have mulighed for selv at søge efter de almindelige betingelser for opnåelse af dansk indfødsret, når barnet fylder 18 år.

4. Fortabelse – EU-Domstolens dom i sag C-221/17, Tjebbes

4.1. Gældende ret

Efter indfødsretslovens § 8 taber den, der er født i udlandet og aldrig har boet her i riget og ej heller opholdt sig her under forhold, der tyder på samhørighed med Danmark, sin danske indfødsret ved det fyldte 22. år, medmindre den pågældende derved bliver statsløs.

Indfødsretten fortabes således ikke, hvis den pågældende på et tidspunkt inden det fyldte 22. år har haft bopæl i Danmark.

Bopæl i andet nordisk land i mindst 7 år sidestilles med bopæl i Danmark, og således kan bopæl i et andet nordisk land i sig selv medføre, at dansk indfødsret ikke fortabes.

Selvom en person aldrig har haft bopæl her i landet, fortabes dansk indfødsret efter praksis på området ikke, hvis den pågældende inden sit 22. år har opholdt sig samlet mere end et år i Danmark. I disse tilfælde anses opholdstiden i sig selv at indebære, at den pågældende har samhørighed med Danmark. Også kortere ophold kan indebære, at dansk indfødsret ikke fortabes, hvis opholdet er udtryk for særlig samhørighed med Danmark. Der kan være tale om højskoleophold, uddannelsesophold eller tilbagevendende ferieophold af nogen varighed.

Under omstændigheder, hvor dansk indfødsret efter bestemmelsen normalt ville fortabes, kan Udlændinge- og Integrationsministeriet efter ansøgning indgivet inden det 22. år tillade, at indfødsretten alligevel bevares. Bedømmelsen af, om indfødsretten alligevel kan bevares, afgøres konkret fra sag til sag. Der lægges ved bedømmelsen navnlig vægt på omfanget af ferieophold og lignende i Danmark, den

pågældendes dansk kundskaber og kontakten til Danmark i øvrigt, f.eks. gennem kommunikation med danske slægtninge eller kontakt til danske kredse i udlandet.

Fortabelse af dansk indfødsret i medfør af § 8 omfatter også den pågældendes børn, medmindre de derved bliver statsløse.

4.2. *EU-Domstolens dom i sagen C-221/17, Tjebbes*

EU-Domstolen har den 12. marts 2019 afsagt dom i en præjudiciel sag vedrørende de nederlandske regler om fortabelse af statsborgerskab, sag C-221/17, Tjebbes.

Sagen udspringer af et præjudicielt spørgsmål fra den øverste domstol i forvaltningsretlige sager i Nederlandene, Raad van State, til EU-Domstolen om, hvorvidt de nederlandske regler for fortabelse af nederlandsk statsborgerskab er forenelige med bl.a. TEUF artikel 20.

De nederlandske regler foreskrev, at en myndig person fortaber sit nederlandske statsborgerskab, hvis vedkommende også har udenlandsk statsborgerskab og i løbet af myndighedsalderen uden afbrydelse i en periode på ti år med besiddelse af begge statsborgerskaber har haft sin hovedbopæl uden for Nederlandene og uden for de områder, som EUF-traktaten finder anvendelse på. De nederlandske regler foreskrev endvidere, at en mindreårig i princippet fortaber sit nederlandske statsborgerskab, såfremt vedkommendes fader eller moder fortaber det nederlandske statsborgerskab i medfør af de førnævnte regler.

EU-Domstolen tager i dommen stilling til, om TEUF artikel 20, sammenholdt med artikel 7 om retten til respekt for bl.a. privatliv og familieliv og artikel 24 om børns rettigheder i Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder (herefter chartret) er til hinder for en ordning som den i hovedsagen omhandlede.

EU-Domstolen anfører bl.a. – i overensstemmelse med sin tidligere dom af 2. marts 2010 i sag C-135/08, Rottmann – at situationen for en unionsborger, der kun har statsborgerskab i en enkelt medlemsstat, og som ved fortabelsen af medlemslandets statsborgerskab derfor samtidig fortaber statusen som unionsborger og de rettigheder, der er knyttet hertil, efter sin natur og sine konsekvenser er omfattet af EU-retten. Medlemsstaterne skal derfor ved udøvelsen af deres kompetence vedrørende statsborgerskab i disse sager overholde EU-retten.

EU-Domstolen anfører endvidere, at det er lovligt, at en medlemsstat under udøvelsen af sin kompetence til at fastlægge betingelser for erhvervelse og fortabelse af statsborgerskab antager, at statsborgerskabet er udtryk for, at der består en reel tilknytning mellem medlemsstaten og dens statsborgere, og at manglende reel tilknytning knyttes til fortabelse af statsborgerskabet. Det er endvidere lovligt, at en medlemsstat søger at beskytte det forhold, at der inden for samme familie er det samme statsborgerskab.

Myndighederne skal imidlertid ifølge dommens præmis 40 undersøge, om fortabelsen af statsborgerskab i den pågældende medlemsstat, når denne medfører fortabelse af status som unionsborger og de rettigheder, der følger heraf, overholder proportionalitetsprincippet for så vidt angår virkningerne heraf for den berørte person og i givet fald for den pågældendes familiemedlemmer i forhold til EU-retten.

I den forbindelse fastslog EU-Domstolen i dommens præmis 41 følgende:

”Fortabelse ex lege af statsborgerskab i en medlemsstat vil være uforeneligt med proportionalitetsprincippet, såfremt de relevante nationale bestemmelser ikke på noget tidspunkt giver mulighed for en individuel prøvelse af de følger, som denne fortabelse har for de pågældende personer i forhold til EU-retten.”

Domstolen angiver, hvilke forhold der skal indgå i vurderingen af, om proportionalitetsprincippet er opfyldt. Det fremgår bl.a., at det skal indgå i vurderingen, om fortabelsen af statsborgerskab har følger, som på en uforholdsmæssig måde – i forhold til det mål, som lovgivningen forfølger – påvirker den normale udvikling af vedkommendes familie- og arbejdsliv i forhold til EU-retten. Sådanne følger kan ikke være hypotetiske eller eventuelle.

Det fremgår endvidere, at det i forbindelse med denne prøvelse af forholdsmæssigheden navnlig påhviler myndighederne og i givet fald retterne at sikre, at fortabelsen er i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder, der er fastsat i chartret, herunder særligt retten til privatliv og familieliv, som er fastsat i artikel 7 i charteret. Denne rettighed skal sammenholdes med forpligtelsen til at tage hensyn til barnets tarv, som anerkendes i chartrets artikel 24, stk. 2.

4.3. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Som det fremgår af afsnit 4.2, finder EU-Domstolen i sagen C-221/17 Tjebbes, at det i sager, hvor fortabelsen af dansk statsborgerskab samtidig medfører fortabelse af unionsborgerskabet, skal indgå i vurderingen, om fortabelsen af statsborgerskab har følger, som på en uforholdsmæssig måde – i forhold til det mål, som lovgivningen forfølger – påvirker den normale udvikling af vedkommendes familie- og arbejdsliv i forhold til EU-retten.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har vurderet, om dommen er til hinder for, at der opretholdes en ordning som den, der er fastlagt ved indfødsretslovens § 8, stk. 1, der indebærer, at danske statsborgere, der er født i udlandet og aldrig har boet her i riget og ej heller har opholdt sig her under forhold, der tyder på samhørighed med Danmark, skal indgive en ansøgning inden det fyldte 22. år for at bevare den danske indfødsret. Spørgsmålet kan give anledning til tvivl, navnlig i lyset af de forskelle, der er mellem den nederlandske ordning, som var anledning til EU-Domstolens dom, og bestemmelsen i indfødsretslovens § 8, stk. 1. Der kan i den forbindelse navnlig henvises til, at den nederlandske ordning gav mulighed for løbende at bevare statsborgerskabet ved at indgive ansøgning om et rejsedokument eller andet dokument, der bekræfter det nederlandske statsborgerskab. Det bemærkes dog hertil, at den danske ordning inden det fyldte 22. år giver mulighed for en individuel prøvelse således som efterspurgt af EU-Domstolen, og at der med dommen tilsyneladende ikke stilles krav om, at en sådan prøvelse løbende skal være mulig. Det er på den baggrund Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at dommen ikke er til hinder for, at der opretholdes en ordning som den, der er fastlagt ved indfødsretslovens § 8, stk. 1, der indebærer, at danske statsborgere, der er født i udlandet og aldrig har boet her i riget og ej heller har opholdt sig her under forhold, der tyder på samhørighed med Danmark, skal indgive en ansøgning inden det fyldte 22. år for at bevare den danske indfødsret.

Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering indebærer dommen, at ministeriet ved behandlingen af ansøgninger om bevis for bevarelse af dansk indfødsret vil skulle inddrage en række yderligere momenter end hidtil med henblik på at foretage en individuel prøvelse af virkningerne i forhold til EU-retten af en fortabelse af dansk indfødsret og dermed unionsborgerskabet. Ministeriet vil således skulle foretage en vurdering af, om virkningerne i forhold til EU-retten af fortabelsen af unionsborgerskabet er proportionale med formålet med fortabelsen (dvs. hensynet til, at der består et reelt tilknytningsforhold mellem danske statsborgere og Danmark).

Ved denne EU-retlige proportionalitetsvurdering vil skulle inddrages de forhold, som EU-Domstolen fastlægger nærmere ved dommens præmis 44-46.

For så vidt angår børn til de personer, der fortaber det danske statsborgerskab efter bestemmelsen i indfødsretslovens § 8, stk. 1, og hvor barnet har erhvervet det danske statsborgerskab fra denne forælder, skal Udlændinge- og Integrationsministeriet fremover desuden i forbindelse med den individuelle undersøgelse af forælders sag tage hensyn til barnets tarv som fastsat i chartrets artikel 24, jf. dommens præmis 47.

I praksis indebærer dommen, at der ved vurderingen af en ansøgning om bevis for bevarelse af dansk indfødsret fra en ansøger også skal indgå tilknytningselementer, der knytter sig til øvrige EU-lande, f.eks. om den berørte person efter sin fortabelse af unionsborgerskabet udsættes for vanskeligheder ved at opretholde en familie- eller beskæftigelsesmæssig tilknytning i et (eller flere) medlemsland(e), der allerede er opbygget under unionsborgerens udøvelse af retten til fri bevægelighed i EU. Hypotetiske eller eventuelle fremtidige ønsker om at opbygge familie- eller beskæftigelsesmæssig tilknytning til én eller flere medlemsstater er som nævnt ikke relevante ved denne vurdering. Som nævnt ovenfor under afsnit 4.1 indgår der efter den hidtidige praksis imidlertid kun tilknytningsmomenter, der knytter sig til Danmark.

Det er vurderingen, at den EU-retlige proportionalitetsvurdering kan administreres over for ansøgere indenfor ordlyden af den gældende bestemmelse i indfødsretslovens § 8, stk. 1. I forhold til børn af ansøgere foreslås det at ændre ordlyden af indfødsretslovens § 8, så bestemmelsen bringes i overensstemmelse med EU-retten.

Ændringen af bestemmelsen medfører, at et barn af en forælder, der inden det fyldte 22. år ansøger om at bevare dansk statsborgerskab, ikke automatisk fortaber dansk statsborgerskab sammen med forælderen, hvis fortabelsen samtidig medfører fortabelse af barnets unionsborgerskab, da der i et sådant tilfælde skal foretages en selvstændig konkret vurdering af virkningerne heraf for barnet og dets familiemedlemmer i forhold til EU-retten, herunder om der foreligger omstændigheder, som gør, at følgerne af fortabelsen i forhold til EU-retten ikke er i barnets tarv. I denne vurdering skal bl.a. indgå chartrets artikel 7 (retten til respekt for bl.a. familielivet) og artikel 24 (om børns rettigheder).

5. Forholdet til grundloven og Danmarks internationale forpligtelser

Det vurderes, at lovforslaget er i overensstemmelse med grundloven og Danmarks internationale forpligtelser. Nedenfor følger en kort gennemgang af forholdet til grundloven og de mest relevante konventioner på indfødsretsområdet.

5.1. Ændring af reglerne om erhvervelse af dansk indfødsret ved fødsel

5.1.1 Grundloven

Efter grundlovens § 44, stk. 1, kan ingen udlænding få dansk indfødsret uden ved lov (naturalisation). Bestemmelsen indebærer et delegationsforbud, og det kan således ikke overlades til administrative myndigheder eller domstolene at træffe afgørelse om tildeling af dansk indfødsret til udenlandske statsborgere og statsløse personer.

Grundlovens § 44, stk. 1, er ikke til hinder for, at der ved lov fastsættes bestemmelse om, at dansk indfødsret automatisk opnås, når visse faste kendsgerninger er til stede. Myndighederne træffer i sådanne tilfælde ikke afgørelse om tildeling af dansk statsborgerskab, men har blot til opgave at konstatere, at den pågældende opfylder de betingelser, som er fastsat i loven. Således er der f.eks. i den gældende indfødsretslov fastsat regler om, i hvilke tilfælde dansk indfødsret erhverves ved fødslen, jf. § 1, ved forældrenes efterfølgende indgåelse af ægteskab, jf. § 2, og ved adoption, jf. § 2 A.

Med lovforslaget foreslås det ændret, hvilke faste kendsgerninger der skal være til stede, før indfødsret automatisk opnås. Den foreslåede undtagelse, hvorved et barn født i et område omfattet af straffelovens § 114 j, stk. 3, ikke erhverver dansk indfødsret ved fødslen, hvis faderen, moderen eller medmoderen uden tilladelse er indrejst eller opholder sig i området, vurderes derfor at være i overensstemmelse med grundlovens § 44, stk. 1.

5.1.2 Europarådets konvention af 6. november 1997 om statsborgerret (statsborgerretskonventionen)

Det følger af statsborgerretskonventionens artikel 3, stk. 1, at enhver stat ifølge sin egen lovgivning fastsætter, hvem der er dens statsborgere.

Det følger af artikel 4, litra a og b, at enhver kontraherende stats regler om statsborgerret skal baseres på principperne om, at enhver har ret til at besidde statsborgerret, og at statsløshed skal undgås.

Det følger endvidere af artikel 6, stk. 1, litra a, at enhver kontraherende stat skal indrette sin lovgivning således, at dens statsborgerskab *ex lege* (dvs. automatisk ifølge lov) erhverves af børn født af forældre, hvoraf den ene på tidspunktet for barnets fødsel er i besiddelse af statsborgerret i den kontraherende stat, medmindre andet følger af landets nationale lovgivning vedrørende børn født i udlandet. Endvidere følger det af konventionens artikel 6, stk. 4, litra b, at en stat i sin nationale lovgivning skal lette erhvervelsen af indfødsret for bl.a., børn af forældre, hvoraf den ene er i besiddelse af statsborgerret i landet, idet de er omfattet af den i artikel 6, stk. 1, litra a, fastsatte undtagelse.

Det følger af artikel 6, stk. 4, litra c, i statsborgerretskonventionen, at enhver kontraherende stat i sin nationale lovgivning skal lette erhvervelsen af indfødsret for bl.a. børn af forældre, hvoraf den ene erhverver eller har erhvervet statsborgerret i landet.

Den foreslåede undtagelse, hvorved et barn født i et område omfattet af straffelovens § 114 j, stk. 3, ikke erhverver dansk indfødsret ved fødslen, hvis faderen, moderen eller medmoderen uden tilladelse er indrejst eller opholder sig i området, omhandler alene børn født i udlandet. Herudover gælder der allerede en lempet adgang til at erhverve dansk indfødsret for personer af dansk afstamning i de nuværende retningslinjer for naturalisation (cirkulæreskrivelse nr. 9779 af 14. september 2018 om naturalisation).

Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den foreslåede undtagelse ikke rejser spørgsmål i forhold til statsborgerretskonventionen.

5.1.3 FN's konvention af 1961 om begrænsning af statsløshed (statsløsekonventionen)

Det følger af artikel 1, stk. 1, i statsløsekonventionen, bl.a., at en stat skal give statsborgerret til personer, der er født på dens territorium, og som ellers ville blive statsløse. Sådanne statsborgerret skal gives ved fødsel, i henhold til lov eller efter ansøgning.

Det følger af artikel 1, stk. 4, i statsløsekonventionen bl.a., at en kontraherende stat skal meddele statsborgerret til enhver person, der ellers ville blive statsløs, og som ikke kan erhverve statsborgerret i den kontraherende stat, på hvis territorium han er født – fordi han har passeret aldersgrænsen for indgivelse af ansøgning herom eller ikke opfylder de stillede bopælsbetingelser – hvis en af hans forældre på tidspunktet for hans fødsel var statsborger i førstnævnte kontraherende stat. Hvis den pågældendes forældre på tidspunktet for hans fødsel ikke havde samme statsborgerret, skal spørgsmålet, om den pågældende i statsborgerretlig henseende bør følge faren eller moren, afgøres i henhold til den i den kontraherende stat gældende lovgivning.

For så vidt angår forpligtelsen i artikel 1, stk. 4, kan den kontraherende stat efter artikel 1, stk. 5, gøre meddelelsen af statsborgerret afhængig af én eller flere af følgende betingelser:

- at ansøgning indgives, før ansøgeren har opnået en af den kontraherende stat fastsat alder, der dog skal være mindst 23 år;
- at den pågældende har haft fast bopæl på den kontraherende stats territorium i en af denne stat fastsat periode, der dog højst må være på tre år umiddelbart forud for ansøgningens indgivelse;
- at den pågældende altid har været statsløs.

Det følger endvidere af artikel 4, stk. 1, i konventionen bl.a., at en person, der ikke er født på en kontraherende stats territorium, men hvis far eller mor på tidspunktet for fødslen var statsborger i en kontraherende stat, skal erhverve statsborgerret i denne stat, hvis han ellers ville blive statsløs. Har forældrene på tidspunktet for fødslen ikke samme statsborgerret, skal spørgsmålet, om den pågældende i statsborgerretlig henseende skal følge faren eller moren, afgøres efter den kontraherende stats lovgivning. Statsborgerret, som meddeles i henhold til ovenstående, skal gives ved fødslen, i henhold til lov eller efter ansøgning.

Den kontraherende stat kan efter artikel 4, stk. 2, gøre denne meddelelse af statsborgerret afhængig af én eller flere af følgende betingelser:

- at ansøgning indgives, inden ansøgeren når en af den kontraherende stats fastsat alder, der dog skal være mindst 23 år;
- at den pågældende har haft fast bopæl på den kontraherende stats territorium i et af denne stats fastsat tidsrum, der dog højst må være på tre år umiddelbart forud for ansøgningens indgivelse;
- at den pågældende ikke ved nogen domstol er fundet skyldig i nogen forbrydelse mod statens sikkerhed;
- at den pågældende altid har været statsløs.

Det er forudsat med lovforslaget, at en ansøgning om dansk indfødsret fra en person omfattet af artikel 1, stk. 4, eller artikel 4, stk. 1, vil blive behandlet i overensstemmelse med konventionen og således optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse alene afhængig af en eller flere af de betingelser, der fremgår af henholdsvis artikel 1, stk. 5, eller artikel 4, stk. 2. Der vil herudover ikke blive stillet yderligere betingelser.

Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den foreslåede undtagelse, hvorved et barn født i et område omfattet af straffelovens § 114 j, stk. 3, ikke erhverver dansk indfødsret ved fødslen, hvis faderen, moderen eller medmoderen uden tilladelse er indrejst eller opholder sig i området, ikke rejser spørgsmål i forhold til statsløsekonventionen.

5.1.4 FN's konvention af 1989 om barnets rettigheder (børnekonventionen)

Det følger af artikel 2 i børnekonventionen bl.a., at deltagerstaterne skal respektere og sikre de rettigheder, der er fastsat i konventionen, for ethvert barn inden for deres jurisdiktion.

Det følger endvidere af artikel 7 i konventionen bl.a., at et barn fra fødslen skal have ret til at opnå et statsborgerskab. Deltagerstaterne skal sikre gennemførelsen af denne rettighed i overensstemmelse med statens nationale lovgivning og forpligtelser ifølge relevante internationale instrumenter på området, især hvis barnet ellers bliver statsløs. Artikel 7 skal derfor også ses i sammenhæng med de forpligtelser, som følger af statsløsekonventionen, idet bestemmelsen navnlig tager sigte på at beskytte statsløse børn.

Den foreslåede undtagelse, hvorved et barn født i et område omfattet af straffelovens § 114 j, stk. 3, ikke erhverver dansk indfødsret ved fødslen, hvis faderen, moderen eller medmoderen uden tilladelse er indrejst eller opholder sig i området, ændrer ikke på erhvervelsen af dansk indfødsret for børn, der er født i Danmark.

For de børn, der bliver omfattet af undtagelsen, og som følge heraf eventuelt fødes statsløse, er det med lovforslaget forudsat, at de forpligtelser, der følger af statsløsekonventionen over for disse børn, iagttages, jf. afsnit 5.1.3.

Efter statsløsekonventionens artikel 1, stk. 4, og artikel 4, stk. 1, gælder der særlige forpligtelser over for børn født statsløse i udlandet, og hvor en af forældrene havde den kontraherende stats statsborgerskab ved barnets fødsel. I medfør af statsløsekonventionens artikel 1, stk. 5, og artikel 4, stk. 2, kan meddelelse af indfødsret over for disse børn gøres afhængig af en eller flere betingelser fastsat i konventionen. Det er med lovforslaget forudsat, at ansøgningerne om dansk indfødsret fra personer omfattet af

statsløsekonventionen artikel 1, stk. 4, og artikel 4, stk. 1, behandles i overensstemmelse hermed, og at optagelse af disse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse ikke gøres afhængig af yderligere betingelser, end hvad der følger af statsløsekonventionens artikel 1, stk. 5, og artikel 4, stk. 2.

Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den foreslåede undtagelse, ikke rejser spørgsmål i forhold til børnekonventionen.

5.1.5 FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder

Det følger af artikel 24 i FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder, at ethvert barn har ret til at erhverve et statsborgerskab.

Det følger endvidere af artikel 2 i konventionen, at enhver i konventionen deltagende stat forpligter sig til at respektere og tilsikre alle personer, der befinder sig inden for dens område og er undergivet dens jurisdiktion, de i konventionen anerkendte rettigheder uden forskelsbehandling af nogen art, herunder som følge af race, hudfarve, køn, sprog, religion, politisk eller anden anskuelse, national eller social herkomst, formueforhold, fødsel eller anden stilling.

Med den foreslåede undtagelse, hvorved et barn født i et område omfattet af straffelovens § 114 j, stk. 3, ikke erhverver dansk indfødsret ved fødslen, hvis faderen, moderen eller medmoderen uden tilladelse er indrejst eller opholder sig i området, ændres der ikke på erhvervelse af dansk indfødsret for børn, der fødes i Danmark.

Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den foreslåede undtagelse ikke rejser spørgsmål i forhold til FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder.

5.1.6 Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK)

Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols (Domstolen) praksis, at der ikke af EMRK kan udledes en ret til at opnå et bestemt statsborgerskab, jf. f.eks. Nazari mod Danmark, afgørelse af 6. september 2016.

Det er som udgangspunkt overladt til staten selv at fastlægge de kriterier og betingelser, der skal være opfyldt for, at en person anses for at have tilstrækkelig tilknytning til staten for at kunne opnå statsborgerskab. Nægtelse af statsborgerskab kan, hvis indvirkningen heraf på eksempelvis den pågældendes privatliv er tilstrækkeligt alvorlig, efter omstændighederne rejse spørgsmål efter konventionen, jf. eksempelvis afgørelse af 12. januar 1999, Karassev mod Finland. Nægtelse af statsborgerskab vil imidlertid som udgangspunkt alene rejse spørgsmål i forhold til konventionen, hvis nægtelsen er udtryk for vilkårlighed eller diskrimination, jf. Domstolens dom af 13. januar 2015 i Petropavlovskis mod Letland, samt Jon Fridrik Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention for praktikere, 4. udgave (2016), side 783.

Det er på den baggrund Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den foreslåede undtagelse, hvorved et barn født i et område omfattet af straffelovens § 114 j, stk. 3, ikke automatisk erhverver dansk indfødsret ved fødslen, hvis faderen, moderen eller medmoderen uden tilladelse er indrejst eller opholder sig i området, ikke rejser spørgsmål i forhold til EMRK.

5.2. Vandelskrav for bipersoner

Det vurderes, at lovforslagets bestemmelser vedrørende et lovfæstet vandelskrav for bipersoner er i overensstemmelse med grundloven og Danmarks internationale forpligtelser.

Det bemærkes, at den foreslåede ændring ikke vil påvirke muligheden for, at børn født statsløse i Danmark erhverver dansk statsborgerskab i overensstemmelse med bl.a. børnekonventionen. Det skyldes, at statsløse børn, der erhverver statsborgerskab efter børnekonventionen, erhverver dansk statsborgerskab som hovedpersoner og ikke som bipersoner.

5.2.1 Europarådets konvention af 6. november 1997 om statsborgerret (statsborgerretskonventionen)

Det fremgår af statsborgerretskonventionens artikel 6, stk. 4, litra c, at enhver kontraherende stat i sin nationale lovgivning skal lette erhvervelsen af statsborgerskab for børn af forældre, hvoraf den ene erhverver eller har erhvervet statsborgerret i landet.

Det fremgår af den forklarende rapport til konventionen, at det eksempelvis kan ske ved at staten stiller et lempeligere opholds- eller sprogkrav, en lettere procedure eller lavere gebyrer. Det fremgår videre, at staten fortsat bevarer sin ret til selv at beslutte, om staten ønsker at meddele statsborgerskab til de pågældende.

Det fremgår af gældende ret, at børn automatisk erhverver dansk statsborgerskab samtidig med deres forældre, hvis forælderen har del i forældremyndigheden over barnet, og at barnet er ugift, under 18 år og bosat her i riget, samt at en eventuel anden forældremyndighedsindehaver skal meddele samtykke til, at barnet erhverver dansk statsborgerskab. For et adoptivbarn er det tillige en betingelse, at adoptionen har gyldighed efter dansk ret.

Der findes i den gældende lovgivning vedrørende erklæring om dansk statsborgerskab ikke et lovkrav om, at bipersoner ikke må have begået kriminalitet som forudsætning for, at bipersonen erhverver dansk statsborgerskab med forælderen.

Ved udarbejdelse af lovforslag om indfødsrets meddelelse, stilles der efter Udlændinge- og Integrationsministeriets praksis et krav om, at bipersoner ikke må have begået de former for kriminalitet, som almindeligvis udløser karenstid, eller som helt udelukker en ansøger om dansk statsborgerskab fra at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse (vandelskravet). Kravet om vandel for bipersoner i naturalisationssager praktiseres på baggrund af indfødsretslovens § 6, stk. 3, og en tilkendegivelse fra Folketingets Indfødsretsudvalg fra 1997 om, at bipersoner, der er sigtede eller straffet af betydning for naturalisationssagen, skal undtages fra lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Der gælder en lempet adgang til at erhverve dansk indfødsret for personer af dansk afstamning i de nuværende retningslinjer for naturalisation (cirkulæreskrivelse nr. 9779 af 14. september 2018 om naturalisation). Det følger således af § 13 i cirkulæreskrivelsen, at for bl.a. personer af dansk afstamning kan de almindelige opholdskrav lempes. Det følger videre af bilag 1, pkt. 4, til cirkulæreskrivelsen, at ansøgere af dansk afstamning kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse efter 2 års uafbrudt ophold her i landet, hvis den ene eller begge ansøgerens forældre var danske statsborgere ved fødslen, ansøgeren er indrejst her til landet inden det fyldte 20. år, og ansøgeren er fyldt 18 år ved ansøgningens indgivelse.

Den foreslåede ændring, hvorefter det endvidere skal være en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk statsborgerskab, at barnet opfylder det samme vandelskrav som forælderen vurderes ikke at være i strid med denne bestemmelse, da de pågældende fortsat har en lempet adgang til at erhverve dansk statsborgerskab, og da der allerede stilles vandelskrav til bipersoner i forbindelse med udarbejdelse af lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den foreslåede ændring ikke rejser spørgsmål i forhold til statsborgerretskonventionen.

5.3. Fortabelse – EU-Domstolens dom i sag C-221/17, Tjebbes

5.3.1. Europarådets konvention af 6. november 1997 om statsborgerret (statsborgerretskonventionen)

Det følger af statsborgerretskonventionens artikel 3, stk. 1, at enhver stat ifølge sin egen lovgivning fastsætter, hvem der er dens statsborgere.

Det følger af artikel 4, litra a og b, at enhver kontraherende stats regler om statsborgerret skal baseres på principperne om, at enhver har ret til at besidde statsborgerret, og at statsløshed skal undgås.

Det er efter statsborgerretskonventionen udgangspunktet, at den nationale lovgivning ikke må indeholde bestemmelser om automatisk fortabelse eller fratagelse af statsborgerretten. Der gælder imidlertid en række undtagelser herfra, jf. konventionens artikel 7.

En af disse undtagelser er, hvis der er et »manglende reelt tilknytningsforhold mellem den kontraherende stat og en statsborger med bopæl i udlandet«.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den foreslåede bestemmelse ikke rejser spørgsmål i forhold til statsborgerretskonventionen.

6. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes at medføre en begrænset øget administration i forbindelse med behandlingen af de af lovforslaget omfattede sager. På den baggrund forventes lovforslaget alene at medføre helt marginale merudgifter, der finansieres inden for de eksisterende rammer.

Lovforslaget vurderes at følge principperne om digitaliseringsklar lovgivning.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

9. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget indebærer, at bipersoner til personer, som erklærer sig danske, skal opfylde et vandelskrav, hvis de er over den kriminelle lavalder. Loven finder kun anvendelse på erklæringer, der er afgivet over for Udlændinge- og Integrationsministeriet efter lovens ikrafttræden. Lovens § 1, nr. 4 og § 2 finder således ikke anvendelse på erklæringer, der er afgivet over for Statsforvaltningen eller Udlændinge- og Integrationsministeriet før lovens ikrafttræden.

Endvidere indebærer lovforslaget, at et barn født i et område omfattet af straffelovens § 114 j, stk. 3, ikke erhverver dansk indfødsret ved fødslen efter en forælder, hvis denne forælder uden tilladelse, og uden at indrejsen eller opholdet er led i udøvelse af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, er indrejst eller opholder sig i området. Det vil alene være børn født efter lovens ikrafttrædelse, der ikke automatisk erhverver dansk indfødsret efter den foreslåede bestemmelse.

10. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

11. Forholdet til EU-retten

Lovforslagets § 1, nr. 7, har i lyset af EU-Domstolens dom i sagen C-221/17, Tjebbes, til formål at bringe bestemmelsen i indfødsretslovens § 8 i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, herunder EU-retten.

12. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 15. oktober 2019 til den 12. november 2019 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Advokatrådet (Advokatsamfundet), Amnesty International, Børnerådet, Børne- og Kulturchefforeningen, Børns Vilkår, Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU, Danes Worldwide, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Flygtningehjælp, Datatilsynet, DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Den Danske Dommerforening, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Katolske Kirke i Danmark, DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Domstolsstyrelsen, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Færøernes Landsstyre, Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre),

HK/Danmark, Indvandrermedicinsk klinik, Odense Universitetshospital, Indvanderrådgivningen, Institut for Menneskerettigheder, Kirkernes Integrationstjeneste, KL, Knud Vilby (på vegne af Fredsfonden), Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed (Kvindefredsligaen), Landsforeningen Adoption & Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsorganisation af kvindekrisecentre (LOKK), Mellempfolkeligt Samvirke, Plums Fond for fred, økologi og bæredygtighed (Tidl. Fredsfonden), PRO-Vest, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Red Barnet, Refugees Welcome, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, Samtlige byretter, SOS Racisme, Work-live-stay southern denmark, Ældresagen, Ægteskab uden grænser, Aarhus Erhverv / International Community, 3 F.

13. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Begrænsede merudgifter, der finansieres inden for eksisterende rammer.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Begrænset øget administration i forbindelse med sagsbehandling.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Indfører et vandelskrav for bipersoner i erklæringsager Afskaffer automatisk erhvervelse af dansk indfødsret for personer født i områder, hvor der er indrejse- og opholdsforbud
Miljømæssige konsekvenser		
Forholdet til EU-retten	Lovforslagets § 1, nr. 7, har i lyset af EU-Domstolens dom i sagen C-221/17, Tjebbes, til formål at bringe bestemmelsen i indfødsretslovens § 8 i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, herunder EU-retten.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	JA	NEJ x

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 og 2

Efter den gældende § 1, stk. 1, i indfødsretsloven erhverver et barn dansk indfødsret ved fødslen, hvis faderen, moderen eller medmoderen er dansk.

Den foreslåede ændring medfører en undtagelse hertil, hvorved børn, der fødes i et område omfattet af indrejse- og opholdsforbud efter straffeloven ikke erhverver dansk indfødsret ved fødslen, hvis faderen, moderen eller medmoderen uden tilladelse er indrejst eller opholder sig i området. Den foreslåede bestemmelse henviser til straffelovens fastsættelse af områder med indrejse- og opholdsforbud, således at ændringer i, hvilke områder der omfattes af forbuddet også ændrer i, hvilke områder der er omfattet af denne bestemmelse.

Den foreslåede undtagelse til indfødsretslovens § 1, stk. 1, omfatter ikke børn, der fødes af forældre, der indrejser eller opholder sig i det pågældende område som led i udøvelse af dansk, udenlandsk eller international tjeneste eller hverv. Dette skal forstås i overensstemmelse med straffelovens § 114 j, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter den gældende bestemmelse i indfødsretslovens § 2 erhverver et barn af en dansk far og en udenlandsk mor, der ikke har erhvervet dansk indfødsret ved fødslen, dansk indfødsret ved forældrenes indgåelse af ægteskab. Det er en forudsætning, at barnet på tidspunktet for ægteskabets indgåelse er ugift og under 18 år, jf. indfødsretslovens § 2.

Det foreslås, at indfødsretslovens § 2, 1. pkt., ændres således, at det alene er børn født inden 1. juli 2014, der vil kunne erhverve dansk indfødsret i medfør af bestemmelsen ved forældrenes indgåelse af ægteskab.

Herved vil de børn der er omfattet af den foreslåede undtagelse også være undtaget muligheden for automatisk at opnå dansk indfødsret ved forældrenes efterfølgende indgåelse af ægteskab, i tilfælde hvor barnet har en dansk far og en udenlandsk mor. Samtidig vil børn, der som følge af tidligere retstilstand ikke erhvervede dansk indfødsret efter deres danske far, idet de var født uden for ægteskab, som hidtil erhverve dansk indfødsret ved forældrenes indgåelse af ægteskab.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Efter de gældende bestemmelser i indfødsretslovens § 5 samt § 3 i lov nr. 1496 af 23. december 2014 om ændring af lov om dansk indfødsret (Accept af dobbelt statsborgerskab og betaling af gebyr i sager om dansk indfødsret), erhverver et barn automatisk dansk statsborgerskab som biperson til sin forælder ved forælderen erhvervelse af dansk statsborgerskab ved erklæring, medmindre det udtrykkeligt er angivet, at barnet ikke skal være omfattet af erhvervelsen af statsborgerskab. Det er en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk statsborgerskab, at forælderen har del i forældremyndigheden over barnet, og at barnet er ugift, under 18 år og bosat her i riget. Er barnet undergivet fælles forældremyndighed, skal den anden forældremyndighedsindehaver meddele samtykke til, at barnet erhverver statsborgerskab med forælderen, der erhverver statsborgerskab.

Der er ikke mulighed for at undtage en biperson fra at erhverve dansk statsborgerskab på baggrund af, at barnet har begået kriminalitet, hvis erhvervelsen sker som følge af, at forælderen erhverver dansk statsborgerskab ved erklæring.

Det fremgår af lovforslaget, at det foreslås, at det ud over de eksisterende betingelser skal være en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk indfødsret, at barnet opfylder det samme vandelskrav, som stilles for den erklærende.

Det foreslåede vandelskrav skal som de øvrige betingelser være opfyldt på tidspunktet for forælderen erhvervelse af statsborgerskab. Hvis barnet på tidspunktet for forælderen erhvervelse ikke opfylder vandelskravet, har barnet ikke mulighed for at erhverve dansk statsborgerskab efter den pågældende forælder. Et barn, som er sigtet for en straffelovovertrædelse på tidspunktet for forælderen erhvervelse af dansk statsborgerskab efter indfødsretslovens § 3, stk. 2, vil derfor ikke blive dansk statsborger med den pågældende forælder, da barnet ikke opfylder betingelsen i § 3, stk. 2, nr. 5. Dette gælder uanset indfødsretslovens § 3, stk. 5, da et barn ikke har mulighed for selv at afgive erklæring.

Den foreslåede ændring vil udelukkende have indflydelse på børns erhvervelse af statsborgerskab som bipersoner, og den vil således ikke i øvrigt påvirke børns muligheder for at erhverve dansk statsborgerskab som hovedpersoner.

Lovforslaget medfører ingen ændringer til vandelskravet for hovedpersoner.

Til nr. 5

Det fremgår af forslaget, at det foreslås at indskrænke henvisningen i indfødsretslovens § 6, stk. 1, til kun at omfatte § 5, stk. 1, frem for at henvise til hele § 5. Det skyldes, at der med forslaget foreslås tilføjet et nyt stk. 2 til § 5. Den foreslåede § 5, stk. 2, skal ikke være omfattet af henvisningen i § 6, stk. 1.

Til nr. 6

Efter de gældende bestemmelser i indfødsretslovens § 6, jf. § 5, erhverver et barn automatisk dansk statsborgerskab som biperson til sin forælder ved forælderen erhvervelse af dansk statsborgerskab ved naturalisation, medmindre det udtrykkeligt er angivet, at barnet ikke skal være omfattet af erhvervelsen af statsborgerskab. Det er en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk statsborgerskab, at forælderen har del i forældremyndigheden over barnet, og at barnet er ugift, under 18 år og bosat her i riget. Er barnet undergivet fælles forældremyndighed, skal den anden forældremyndighedsindehaver meddele samtykke til, at barnet erhverver statsborgerskab med forælderen, der erhverver statsborgerskab.

Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets praksis ved udarbejdelse af lovforslag om indfødsrets meddelelse, stilles der et krav om, at bipersoner ikke må have begået de former for kriminalitet, som almindeligvis udløser karenstid, eller som helt udelukker en ansøger om dansk statsborgerskab fra at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Undtagelsen af en biperson fra erhvervelsen af dansk statsborgerskab sker ved angivelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Det fremgår af forslaget, at det foreslås, at det fremadrettet skal fremgå af indfødsretsloven, at det skal være en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk indfødsret, at barnet opfylder det samme vandelskrav, som der stilles for den naturaliserede.

Forslaget medfører ikke en ændring af, hvilke former for kriminalitet der har betydning for bipersoner i naturalisationssager. Ændringen vil dog medføre, at det ikke længere vil være nødvendigt ved angivelse i et lovforslag om indfødsrets meddelelse at undtage en biperson fra at erhverve dansk statsborgerskab, hvis barnet har begået kriminalitet. Hvis barnet ikke opfylder det samme vandelskrav, som der stilles over for den naturaliserede, bliver barnet ikke dansk. Dette gælder uanset, om det udtrykkeligt i lovforslag om indfødsrets meddelelse angives, at barnet ikke erhverver dansk statsborgerskab som biperson.

Det foreslåede vandelskrav skal ligesom de øvrige betingelser være opfyldt på tidspunktet for forælderen erhvervelse af statsborgerskab.

Vandelskravet for ansøgere om indfødsret ved naturalisation (hovedpersoner) fremgår af kapitel 5 i den gældende cirkulæreskrivelse om naturalisation. Det fremgår således af cirkulæreskrivelsen, hvilke kriminelle forhold der er til hinder for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Den foreslåede ændring vil medføre, at manglende opfyldelse af betingelserne vedrørende kriminalitet vil medføre, at barnet ikke erhverver dansk statsborgerskab med hovedpersonen.

I sager, hvor en person, der ellers var biperson til en forælder, af Folketingets Indfødsretsudvalg meddeles dispensation fra en eller flere betingelser, vil pågældende i stedet blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse som hovedperson. Dette skyldes, at den pågældende ikke lever op til de betingelser, der er fastsat i indfødsretsloven, men i stedet af Folketingets Indfødsretsudvalg er meddelt dispensation. Hvis personen ikke optages selvstændigt på et lovforslag som hovedperson, vil den pågældende derfor ikke have erhvervet dansk indfødsret med hovedpersonen.

Forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg kan blandt andet ske med henblik på dispensation fra vandelskravet jf. § 19, stk. 9 og 10, eller § 20, stk. 2 i cirkulæreskrivelse nr. 9779 af 14. september 2018 om naturalisation.

Den hidtidige fremgangsmåde, hvorefter et barn undtages ved angivelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, forudsættes fortsat anvendt i tilfælde, hvor justitsministeren i medfør af proceduren beskrevet i cirkulæreskrivelse om naturalisation om personer, der af Politiets Efterretningstjeneste vurderes at kunne være en fare for landets sikkerhed, meddeler, at Politiets Efterretningstjeneste vurderer, at et barn kan være en fare for landets sikkerhed. Sagen vil i et sådant tilfælde blive forelagt for Folketingets Indfødsretsudvalg med indstilling om udelukkelse af det pågældende barn fra optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse i en nærmere angiven periode.

Det vil endvidere fortsat blive angivet direkte i lovteksten til lovforslag om indfødsrets meddelelse, at et barn ikke er omfattet af erhvervelsen af dansk indfødsret i tilfælde, hvor ansøgeren udtrykkeligt i forbindelse med ansøgningen har angivet, at et barn ikke skal omfattes af erhvervelsen af indfødsret, jf. § 6, stk. 2, jf. § 5, 1. pkt.

Den foreslåede ændring vil udelukkende have indflydelse på børns erhvervelse af statsborgerskab som bipersoner, og den vil således ikke påvirke børns muligheder for at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse som hovedpersoner.

Til nr. 7

Efter indfødsretslovens § 8 taber den, der er født i udlandet og aldrig har boet her i riget og ej heller opholdt sig her under forhold, der tyder på samhørighed med Danmark, sin danske indfødsret ved det fyldte 22. år, medmindre den pågældende derved bliver statsløs. Fortabelse af dansk indfødsret i medfør af § 8 omfatter også den pågældendes børn, medmindre de derved bliver statsløse.

Det foreslås, at § 8, stk. 2, nyaffattes, således, at det kommer til at fremgå, at fortaber nogen sin indfødsret efter indfødsretslovens § 8, kan vedkommendes barn også fortabe indfødsretten, hvis barnet har erhvervet indfødsretten gennem vedkommende, medmindre barnet derved bliver statsløst.

Ændringen af bestemmelsen medfører, at et barn af en forælder, der inden det fyldte 22. år ansøger om at bevare dansk statsborgerskab, ikke automatisk fortaber dansk statsborgerskab sammen med forælderen, hvis fortabelsen samtidig medfører fortabelse af barnets unionsborgerskab, da der i et sådant tilfælde skal foretages en selvstændig konkret vurdering af virkningerne heraf for barnet og dets familiemedlemmer i forhold til EU-retten, herunder om der foreligger omstændigheder, som gør, at følgerne af fortabelsen i forhold til EU-retten ikke er i barnets tarv. I denne vurdering skal bl.a. indgå chartrets artikel 7 (retten til respekt for bl.a. familielivet) og artikel 24 (om børns rettigheder).

Der henvises i øvrigt til pkt. 4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 4, hvor det bl.a. fremgår, at det foreslås med lovforslaget, at det ud over de eksisterende betingelser skal være en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk indfødsret, at barnet opfylder det samme vandelskrav, som stilles for den erklærende.

Til § 3

Bestemmelsen fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden. Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. februar 2020.

Lovens § 1, nr. 6, vil finde anvendelse fra lovens ikrafttræden og vil således også gælde i sager, der på tidspunktet for lovens ikrafttrædelse er indgivet, hvor forælderen endnu ikke er blevet naturaliseret.

Loven finder kun anvendelse på erklæringer, der er afgivet over for Udlændinge- og Integrationsministeriet efter lovens ikrafttræden. Lovens § 1, nr. 4 og § 2 finder således ikke anvendelse på erklæringer, der er afgivet over for Statsforvaltningen eller Udlændinge- og Integrationsministeriet før lovens ikrafttræden.

Til § 4

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighedsområde.

Den foreslåede bestemmelse i § 4 indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at loven ved kongelig anordning helt eller delvist kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
§ 1. Et barn erhverver dansk indfødsret ved fødslen, hvis faderen, moderen eller medmoderen er dansk.	§ 1 I lov om dansk indfødsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1029 af 10. juli 2018, som ændret ved § 1 i lov nr. 1735 af 27. december 2018 og § 2 i lov nr. 173 af 27. februar 2019, foretages følgende ændringer: 1. I § 1, stk. 1, indsættes efter "er dansk": "jf. dog stk. 2". 2. I § 1 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

<p><i>Stk. 2.</i> Hittebarn, som bliver fundet her i riget, anses, indtil andet oplyses, som havende dansk indfødsret.</p> <p>§ 2. Har et barn af en dansk far og en udenlandsk mor ikke erhvervet dansk indfødsret ved fødslen, erhverver barnet dansk indfødsret ved forældrenes indgåelse af ægteskab. Det er en forudsætning, at barnet på tidspunktet for ægteskabets indgåelse er ugift og under 18 år.</p> <p>§ 5. ---</p> <p>§ 6. --- <i>Stk. 2.</i> Har den, der naturaliseres, børn, herunder adoptivbørn, finder reglerne i § 5 tilsvarende anvendelse.</p> <p>§ 8. --- <i>Stk. 2.</i> Taber nogen sin indfødsret efter denne paragraf, taber også hans barn indfødsretten, hvis det har erhvervet den gennem ham, medmindre barnet derved bliver statsløst.</p> <p>§ 3. --- <i>Stk. 2-3.</i> ---</p>	<p><i>”Stk. 2.</i> Et barn født i et område omfattet af straffelovens § 114 j, stk. 3, erhverver ikke dansk indfødsret ved fødslen efter en forælder, hvis denne forælder uden tilladelse, og uden at indrejsen eller opholdet er led i udøvelse af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, er indrejst eller opholder sig i området.”</p> <p>Stk. 2 bliver herefter stk. 3.</p> <p>3. I § 2, 1. pkt., indsættes efter ”barn”: ”født inden den 1. juli 2014”.</p> <p>4. I § 5 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke: <i>”Stk. 2.</i> Det er endvidere en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk indfødsret, at barnet opfylder det samme vandelskrav, som stilles over for den erklærende.”</p> <p>5. I § 6, stk. 2, indsættes efter ”§ 5”: ”, stk. 1”.</p> <p>6. I § 6, stk. 2, indsættes efter 1. pkt. som nyt pkt.: <i>”Det er en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk indfødsret, at barnet opfylder det samme vandelskrav, som stilles over for den, der naturaliseres.”</i></p> <p>7. § 8, stk. 2, affattes således: <i>”Taber nogen sin indfødsret efter denne bestemmelse, kan også vedkommendes barn tabe indfødsretten, hvis barnet har erhvervet indfødsretten gennem vedkommende, medmindre barnet derved bliver statsløst.”</i></p> <p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>I lov nr. 1496 af 23. december 2014 om ændring af lov om dansk indfødsret (Accept af dobbelt statsborgerskab og betaling af gebyr i sager om dansk indfødsret), som senest ændret ved § 3 i lov nr. 173 af 27. februar 2019, foretages følgende ændring:</p> <p>1. I § 3, stk. 4, indsættes efter 2. pkt.:</p>
---	--

<p><i>Stk. 4.</i> Erhverver en tidligere dansk statsborger indfødsret ved afgivelse af erklæring i medfør af stk. 1, tilkommer indfødsretten også den pågældendes barn, herunder adoptivbarn, medmindre det udtrykkeligt er angivet, at et barn ikke skal være omfattet af erhvervelsen af indfødsret. Det er en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk indfødsret, at den erklærende har del i forældremyndigheden over barnet, og at barnet er ugift og under 18 år. For et adoptivbarn er det tillige en betingelse, at adoptionen har gyldighed efter dansk ret.</p>	<p>”Det er endvidere en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk indfødsret, at barnet opfylder det samme vandelskrav, som stilles over for den erklærende.”</p> <p style="text-align: center;">§ 3</p> <p><i>Stk. 1.</i> Loven træder i kraft den 1. februar 2020</p> <p><i>Stk. 2.</i> Lovens § 1, nr. 4 og § 2 finder ikke anvendelse på erklæringer, der er afgivet over for Statsforvaltningen eller Udlændinge- og Integrationsministeriet før lovens ikrafttræden. For sådanne erklæringer finder de hidtil gældende regler anvendelse.</p> <p style="text-align: center;">§ 5</p> <p>Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.</p>
--	---